

šamas nelielas korekcijas ēdienkartēs, pārtikas visiem pietiktu un paliktu pat pāri. Tādēļ, pēc Zemnieku saeimas domām, pārtikas drošība Latvijā nav pretrunā ar ilgtspējīgu lauksaimniecību, bet gan cieši saistīta ar saprātīgu, reālajā situācijā balstītu politiku.

SILTĀKS KLIMATS: IEGUVUMI UN IZAICINĀJUMI

Runājot par klimata pārmaiņu ietekmi uz lauksaimniecību, Valters Zelčs norāda, ka teorētiski modeļi liecina – Latvijas lauksaimniecības sektors no klimata pārmaiņām pat varētu iegūt. Garāks veģetācijas periods var nozīmēt labākas ražas un pat iespēju ievākt divas ražas vienā sezonā. Taču realitātē situācija ir sarežģītāka.

Prognozes liecina, ka klimata pārmaiņu ietekmē var mainīties nokrišņu režīms – gada kopējais nokrišņu daudzums varētu palikt līdzīgs, taču lietus var nolīt ļoti intensīvi īsos periodos un lokāli tikai atsevišķos reģionos. Tas var radīt īslaicīgus plūdus, kuriem seko sausuma periodi. Tāpat iespējams vētru un lielgraudu krusas biežuma un intensitātes pieaugums.

Gudri investējot augu selekcijā, drošās dzīvnieku novietnēs, meliorācijas sistēmu uzturēšanā un, ja nepieciešams, arī apūdeņošanā, klimata sasilšana pat varētu spēlēt Latvijas lauksaimniecības nozarei par labu.

NELOĢISKI MĒRĶI

Vienlaikus Valters Zelčs kritiski vērtē politiski izvirzītos, nereti neloģiskos mērķus attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu. Pēc viņa domām, jau šobrīd ir skaidrs, ka Latvijas lauksaimnieki šos mērķus nerasniegs, jo emisiju līmenis nozarē jau ir ļoti zems un tālāks samazinājums praktiski nav iespējams.

Šī situācija tiek raksturota kā politiku atbildība, jo mērķi pieņemti, pilnībā ignorējot Latvijas lauksaimniecības īpašo situāciju. Salīdzinot ar 1990. gadu, Latvijas lauksaimniecības sektors savas SEG emisijas jau ir samazinājis par 54 %, taču šis fakts tiek ignorēts. Tā vietā kā atskaites punkts ir noteikts 2004. gads, kad Latvijas lauksaimniecība gan ražības, gan emisiju ziņā bija savā zemākajā punktā.

Ja emisijas būtu jāsamazina tieši pret 2004. gada līmeni, tas neizbēgami nozīmētu mazāku pārtikas ražošanu, zemāku pārtikas drošību, mazākus eksporta ieņēmumus un kopumā trūcīgāku valsti.

Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācijas valdes loceklis Raivis Bahšteins: “Pretruna starp zaļo politiku un lauksaimniecības nozari ir politisku izvēļu un līdzšinējās lauksaimniecības politikas rezultāts.”

POLITIKAS RADĪTA PRETRUNA

Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācijas (LBLA) valdes loceklis Raivis Bahšteins *Likumam un Taisnībai* sacīja, ka pretruna starp zaļo politiku un lauksaimniecības nozari “lielā mērā ir politisku izvēļu un līdzšinējās lauksaimniecības politikas rezultāts, nevis objektīva nepieciešamība”.

Viņš norāda, ka līdzšinējā Latvijas lauksaimniecības politika lielā mērā ir koncentrējusies uz primārās produkcijas eksportu, piemēram, veicinot konvencionālās graudkopības attīstību. Šāda pieeja, viņaprāt, drīzāk ir vājinājusi, nevis stiprinājusi valsts pārtikas drošību krīzes situācijās. Politikas rezultātā daudzās produktu kategorijās, īpaši dārzeņu segmentā, Latvijā ir nepietiekams pašmāju produktu

klāsts un apjoms, kā arī nepietiekami attīstīta vietējā pārtikas pārstrāde.

Vēl viens būtisks vājš punkts ir ierobežota un nepietiekami stimulēta vietējās un veselīgas pārtikas izmantošana publiskajos iepirkumos. Tajā pašā laikā pārtikas drošību krīzes situācijās apdraud lauksaimnieku lielā atkarība no importētiem resursiem – minerālmēsliem un pesticīdiem. Turklāt, ražojot produkciju eksportam, šo vielu izmantošana nodara postu videi, jo piesārņojums paliek Latvijā.

Lauksaimniecības politikas fokusam būtu jāpārorientējas no pesticīdu izsmidzināšanas iekārtu finansēšanas uz vietējo pārtikas ķēžu stiprināšanu – no ražošanas līdz patērētājam. Īpaši nozīmīga ir dabai draudzīgāka, tostarp bioloģiskā saimniekošana, kas ir ievērojami mazāk atkarīga no importētiem resursiem.